

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ohje
12739/1

Övervakning av primärproducenter av foder – inbegriper övervakning av tvärvillkor

Tas i bruk 6.4.2020

Innehåll	sidan
1. Allmänt	3
Vem övervakas	3
Vad övervakas	5
Alla gårdar	5
Djurgårdar	5
Material till och utförande av övervakningen	6
Övervakning på gårdar som upphört med produktionen eller som inte ansöker om jordbruksstöd	7
Övervakning av en djurgård under ett produktionsuppehåll	7
2. Blankett för tillsyn över primärproducenter av foder (gårdsövervakningsblankett) och ifyllandet av den på en djurgård	8
Gårdsövervakningsblanketten innehåller	8
Basuppgifter om gården 1.-6.	8
Uppgifter som granskas 7.1.-7.6.	9
Uppgifter som granskas 8.-10.	10
Tilläggsuppgifter	11
Foderprov taget (uppgifter om provtagningen)	11
Åtgärder	11
Underskrifter	11
Livsmedelsverkets anteckningar	11
3. Foderprov och provtagningsprotokoll på en <u>djurgård</u>	12
Skyddskläder och säkerhet	12
Provtagningsutrustning och provtagning	12
Att fylla i provtagningsprotokollet	14
Analys av provet och analysresultat	14
4. Övervakning av tvärvillkor	15
Kontrollistan innehåller	15
Kravgrupp 6 1. lakttagande av bestämmelserna om foder (TSE-förordningen (EG) nr 999/2001) - gäller bara <u>djurgårdar</u>	15
Kravgrupp 7. lakttagande av bestämmelserna om foder- och livsmedelshygien (den allmänna livsmedelsförordningen (EG) nr 178/2002) – gäller både <u>djur- och växtodlingsgårdar</u>	16
Som avslutning på kontrollen	20
Bedömning av försummelse	20
Exempel på bedömning av försummelser som konstaterats vid foderövervakning i samband med tvärvillkoren	21

Övervakning av primärproducenter av foder – inbegriper övervakning av tvärvillkor

"En myndighets verksamhet skall bygga på den befogenhet som föreskrivs i lag och lagen skall noggrant följas i myndighetens verksamhet. Myndighetens anvisningar är till sin rättsliga natur inte bindande för andra myndigheter eller företagare. I sista hand avgörs frågor som gäller tillämpandet av lagstiftningen av en domstol.

Denna anvisning innehåller både direkta citat ur lagstiftningen och tolkningar av hur lagstiftningen tillämpas. Tolkningarna i anvisningen är Livsmedelsverkets syn på hur lagstiftningen borde tillämpas."

1. ALLMÄNT

Denna anvisning gäller övervakning av primärproducenter av foder enligt foderlagstiftningen och djursjukdomslagstiftningen om foder. Anvisningen är avsedd för närings-, trafik- och miljöcentralernas (NTM-centralernas) inspektörer.

Foderövervakningen är ett led i övervakningen av tvärvillkor i samband med jordbrukarstöd och därför innehåller denna anvisning övervakning av foderhygien enligt tvärvillkorens föreskrivna verksamhetskrav 4 på både växtodlings- och djurproduktionsgårdar och foderövervakning enligt tvärvillkorens föreskrivna verksamhetskrav 9 (TSE-förordningen, TSE= transmissibel spongiform encefalopati, neurodegenerativ sjukdom) på djurproduktionsgårdar.

Vid övervakningen av djurproduktionsgårdar används denna anvisning i sin helhet. Vid foderövervakning som utförs i samband med åkerövervakningen på växtodlingsgårdar gäller i huvudsak avsnitten 1. Allmänt och 4. Övervakning av tvärvillkor. Dessutom har djur- och växtodlingsgårdar streckats under då anvisningen särskilt berör övervakningen av dem.

Vem övervakas

Övervakningen gäller de gårdar som odlar grödor till foder (t.ex. spannmål, torrhö, ensilage, betesvall, balj- eller oljeväxter), utfodrar produktionsdjur eller framställer egna foderblandningar. Detta framgår av foderbokföringen, odlingsanteckningarna, köpe-/försäljningsverifikaten för foder eller genom att fråga jordbrukaren. Om jordbrukaren vid kontrolltidpunkten ännu inte vet om grödorna ska bli livsmedel eller foder, ska du övervaka grödorna som både livsmedel och foder. Som produktionsdjur betraktas djur som gården föder upp för produktion av t.ex. kött, mjölk, ägg, ull, päls eller avkomma. Övervakningen gäller inte foder till enskilda djur som hör till produktionsdjurslagen och som hålls som hobbydjur på gården och inte heller foder till sällskapsdjur.

Livsmedelsverket utför egna övervakningsurval av djurproduktionsgårdarna (nedan djurgård) och växtproduktionsgårdarna (nedan växtodlingsgård). På de djurgårdar som ingår i urvalet utförs förutom foderövervakning också övervakning av tvärvillkor (Regionförvaltningsverket RFV). NTM-centralens inspektör får i regel inte meddela gården på förhand om att RFV kommer att utföra övervakning. De växtodlingsgårdar som är föremål för foderövervakning ingår också i urvalet för åkerövervakning. Sammanlagt tas minst 1 % av djur- och växtodlingsgårdarna som har ansökt om EU:s direkta eller delfinansierade stöd ut till

Tas i bruk 6.4.2020

foderövervakning. Dessutom utförs foderövervakning i samband med det föreskrivna verksamhetskravet 9 på 1 % av djurgårdarna som ansökt om stöd.

I urvalen för foderövervakning på växtodlingsgårdar kan det ingå djurgårdar som ska övervakas när det till skillnad från förhandsuppgifterna också bedrivs djurproduktion på gården vid sidan av växtproduktionen. Då överväger Livsmedelsverket att utvidga övervakningen. En utvidgning av övervakningen till att omfatta tvärvillkoren är möjlig när

- gården får direkt eller delfinansierat EU-stöd
- djuren är i gårdens besittning
- djuren är i jordbruksproduktion, dvs. de hålls inte på gården endast som hobby- eller sällskapsdjur, för att t.ex. producera livsmedel för gårdens eget bruk eller för tävlings-/sportbruk.

En inspektör som har fått vetskap om produktionsdjur på en växtodlingsgård ska skicka ett meddelande om gården till Livsmedelsverket te-kasvintuotantotilat@ruokavirasto.fi, så att Livsmedelsverket kan fatta beslut om att ta foderprov och övervaka användningen av animaliskt protein som foder. Om övervakningen utvidgas ska inspektören avtala om övervakningen med den egna NTM-centralens inspektör som har den kompetens och utrustning som behövs för foderprovtagning. Resultaten från den berörda gårdens foderövervakning i samband med tvärvillkoren registreras i Stödtillämpningen på samma urvalskörningsnummer som gården ursprungligen var registrerad på, och frågorna om TSE-förordningen i samband med verksamhetskravet 9 läggs på kontrollistan för åkerövervakning.

I enlighet med TSE-förordningen övervakar inspektörerna på Livsmedelsverkets begäran också de djurgårdar som behöver särskild registrering eller särskilt godkännande för att använda animaliskt protein som foder. För att förhindra vissa neurodegenerativa sjukdomar (bl.a BSE- dvs. galna ko-sjukan) är det med vissa undantag förbjudet att använda animaliskt protein i foder till livsmedelsproducerande djur (djur som blir en del av livsmedelskedjan).

- Livsmedelsverket registrerar
 - specialiserade svin- och fjäderfågårdar som använder kompletteringsfoder innehållande fiskmjöl eller annat animaliskt protein i hemmablandningar.
 - gårdar som använder kommersiell mjölknäring innehållande fiskmjöl vid utfodring av diande produktionsdjur som hör till idisslare.
 - vattenbruksgårdar som i sina hemmablandningar använder kompletteringsfoder innehållande bearbetat animaliskt protein från icke-idisslare, med undantag för fiskmjöl.
- Godkännande krävs av gårdar,
 - som håller både idisslare och svin, fjäderfå eller vattenbruksdjur på samma gård och som i hemmablandningar för icke-idisslare använder sig av fiskmjöl, blodprodukter från icke-idisslare, animaliskt di- eller trikalцийfosfat eller kompletteringsfoder innehållande sådana.
 - som håller såväl vattenbruksdjur som andra livsmedelsproducerande djur och som vid framställningen av hemmablandningar för vattenbruksdjur använder sig av foder innehållande bearbetat animaliskt protein från icke-idisslare (svin-, fjäderfå-, insekt- eller blodmjöl).
 - som i hemmablandningar för svin och fjäderfå använder sig av foder innehållande fiskmjöl vars råproteinhalt överstiger 50 %, dvs. i praktiken rent fiskmjöl.
 - som i hemmablandningar för svin och fjäderfå använder sig av blodprodukter från icke-idisslare, vars råproteinhalt överstiger 50 %.

Tas i bruk 6.4.2020

- som i hemmablandningar för svin och fjäderfä använder sig av foder innehållande di- och trikalciumpfosfat som innehåller över 10 % fosfor.
- som i hemmablandningar för vattenbruksdjur använder sig av foder vars råproteinhalt överstiger 50 % och som innehåller bearbetat animaliskt protein från icke-idisslare, med undantag för fiskmjöl. Dvs. om en vattenbruksgård använder sig av rent "kött/benmjöl" eller blodmjöl från icke-idisslare eller mjöl från insekter i sina hemmablandningar.

Om gården säljer foderblandningar som innehåller fiskmjöl, blodprodukter från icke-idisslare eller bearbetat animaliskt protein eller di- eller trikalciumpfosfat av animaliskt ursprung är det inte längre fråga om verksamhet inom primärproduktionen. Sådana gårdar omfattas av Livsmedelsverkets övervakning.

På Livsmedelsverkets begäran övervakar NTM-centralens inspektörer också gårdar som enbart idkar vattenbruk (i praktiken fiskodlingar), men tvärvillkorskontroll utförs inte på dem.

Vad övervakas

Alla gårdar

På alla gårdar granskar du bokföringen i fråga om foder som gården köpt/fått utan vederlag, foder som gården sålt/överlåtit, foder som gården själv producerat och använt samt provresultat som är viktiga med tanke på fodersäkerheten. Kontrollera också att fodret har skaffats av en registrerad eller godkänd foderföretagare och att det förs bok över användningen av växtskyddsmedel och biocider. Kontrollera dessutom att avfall, farliga ämnen, växtskyddsmedel, biocider, utsäde, gödselmedel och läkemedelsfoder lagras och hanteras korrekt, åtskilt från djurfoder och djurhållningsplatser. De här kraven härrör från den allmänna livsmedelsförordningen (EG) nr 178/2002, JSM:s förordning om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen 548/2012 och foderhygienförordningen (EG) nr 183/2005.

Djurgårdar

På djurgårdar tar du ett foderprov för analyser av animaliskt protein som är förbjudet i foder enligt TSE-förordningen (EG) nr 999/2001. Kontrollera på gården med hjälp av foderbokföringen och i foderförråden att det inte används förbjudet animaliskt protein vid utfodringen av djuren och att foder avsedda för idisslare delas ut, tillverkas, transporteras och förvaras åtskilt från foder som innehåller animaliskt protein och är avsett för andra djurslag. Om gården använder foder innehållande animaliskt protein kontrollerar du dessutom att det för olika djurslag används egna utfodringskärl och utfodringsanordningar och att dessa är vederbörligt märkta. De kontroller enligt TSE-förordningen för godkännande av användning av animaliskt protein som ska avtalas om särskilt med Livsmedelsverket ingår inte i tvärvillkoren. Om du ändå upptäcker försummelse i samband med en kontroll för godkännande ska du utvidga kontrollen till att också gälla tvärvillkoren.

På en djurgård ska du dessutom kontrollera om gården har registrerat sig som primärproducent av foder i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets (JSM) förordning 548/2012 om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen och om gården bedriver annan verksamhet inom foderbranschen som kräver registrering eller godkännande. Kontrollera också om gården för utfodring av livsmedelsproducerande djur använder sådan mjölk eller sådana mjölkbaserade biprodukter som kräver registrering hos Livsmedelsverket i syfte att

Tas i bruk 6.4.2020

förhindra smittsamma sjukdomar. Bestämmelser om användningen av mjölk och mjölkbaserade biprodukter vid utfodringen av livsmedelsproducerande djur ingår i lagen om animaliska biprodukter 517/2015, i kommissionens förordning (EU) nr 142/2011 och i jord- och skogsbruksministeriets förordning om animaliska biprodukter JSMf 783/2015.

Förordningen om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen kräver att gårdarna för bok över foderlagrens identifikationer. Kontrollera saken vid övervakningsbesöket på en djurgård i samband med granskningen av förvaringen av foder och foderbokföringen. På gården kontrollerar du också att organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel lagras åtskilt från foder i sådana lager dit produktionsdjur inte har tillträde i överensstämmelse med JSM:s förordning 24/11 om gödselmedel och förordning (EU) nr 142/2011 om genomförande av biproduktförordningen. Samtidigt kontrollerar du om det finns skadedjur eller spår av sådana på foderförrådets område och om bekämpning av skadedjur har utförts. Förordningen om foderhygien (EG) nr 183/2005 kräver att jordbrukaren skyddar fodret från kontaminering och vid behov bekämpar skadedjur.

Lagstiftningen förutsätter att hela foderkedjan registrerar sig som foderföretagare för att säkerställa spårbarheten för foder. En gård som inte är registrerad orsakar inte försummelse av tvärvillkor, men registreringen ska utan dröjsmål göras hos Livsmedelsverket med blankett F. Det är bra att ha F-blanketter med sig i reserv på kontrollerna så att de kan ges till gårdarna.

[\(https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/jordbrukare-och-husdjursproducenter/registrering-som-foderforetagare-som-bedriver-primarproduktion-av-foder-och-anmalningar-om-forandringar-av-produktionen/\)](https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/jordbrukare-och-husdjursproducenter/registrering-som-foderforetagare-som-bedriver-primarproduktion-av-foder-och-anmalningar-om-forandringar-av-produktionen/)

- Som undantag till det ovan nämnda finns det inget krav på registrering för
- en gård som odlar foder på högst 3 hektar årligen och som levererar allt foder från denna areal till en lokal gård eller en motsvarande företagare för att användas där, eller
- en gård som föder upp livsmedelsproducerande djur enbart som hobby för gårdens eget bruk.

Material till och utförande av övervakningen

Vid övervakning av djurgårdar ska du använda Livsmedelsverkets blankett 'Tillsyn över primärproducenter av foder' ("gårdsövervakningsblankett"). I blanketten ingår övervakning av de ovan nämnda kraven i foderlagstiftningen. Dessutom används en kontrollista för tvärvillkor 'Foder på djurgårdar och livsmedel av vegetabiliskt ursprung', som kan skrivas ut från Stödtillämpningen.

Övervakningen av växtodlingsgårdar som ingår i urvalet för foderövervakning utförs i anslutning till åkerövervakningen. Vid övervakningen av växtodlingsgårdar skrivs frågorna från 'Tvärvillkor för foder och livsmedel av vegetabiliskt ursprung' ut på kontrollistan för åkerövervakning. Kontrollistan skrivs ut från stödtillämpningen om inte åkerövervakningen görs mobilt.

Tas i bruk 6.4.2020

På extranätet Pikantti i sakhelheten Jordbruksstöd/Tvärvillkor finns:

- Denna övervakningsanvisning (REHU12738/1)
- Blanketten Tillsyn över primärproducenter av foder (gårdsövervakningsblankett, djurgård)
- Anvisningen Övervakning av tvärvillkor som gäller produktion av livsmedel – växtproduktionsgårdar, som innehåller anvisningar om övervakningen av kraven på livsmedelshygien
- Anvisningen Allmänt om övervakningen av tvärvillkor och om bedömning av försummelser 2020
- Anvisningen till NTM-centralernas inspektörer om handläggningen av tvärvillkorsövervakningar av foder- och livsmedelshygien på djurgårdar i Nya Stödtillämpningen (på finska)
- Övervakning av foder vid primärproduktion 2020 – meddelande till jordbrukare
- Blankett F för registrering av primärproducenter av foder

Besök alla gårdar som valts ut till foderövervakning på basis av urvalen för tvärvillkor och kontrollera det som står på kontrollistorna.

Utför foderövervakningen på djurgårdar i mån av möjlighet samtidigt som övervakningen av livsmedel och djurens välbefinnande (RFV). Övervakningarna ska i regel utföras utan förhandsbesked. Om du underrättar gården om kontrollen ska det ske tidigast 48 timmar före kontrollbesöket. En förhandsanmälan får ändå inte äventyra genomförandet av kontrollen.

Ta ett foderprov från alla djurgårdar. Fyll i provtagningsprotokollet och skicka gårdsövervakningsblanketten i original, alla foderprover och provtagningsprotokollet per post till Livsmedelsverket i Vik (anvisningar om provtagningen, se avsnitt 3.).

Övervakning på gårdar som upphört med produktionen eller som inte ansöker om stöd

För såväl en djur- som en växtodlingsgård sparar du 'Inget att övervaka på gården' på fliken 'Gårdens övervakningshändelser' i Stödtillämpningen. Om urvalet innefattar många gårdar som inte övervakas kan Livsmedelsverket senare samma år komplettera övervakningsskyldigheten genom att ta med fler gårdar i övervakningen. Om gården har slutat hålla djur, men fortsätter producera foder, utför du övervakningen i tillämpliga delar.

Övervakning av en djurgård under ett produktionsuppehåll

Om du före övervakningsbesöket får veta att gården har ett uppehåll i djurhållningen kan du flytta fram övervakningen till ett senare tillfälle. Om det kommer djur till gården under de närmaste månaderna kan du vänta tills djuren har kommit. Om produktionsuppehållet varar längre, eller om det är okänt hur länge uppehållet varar, besöker du gården för att utföra övervakning under de förutsättningar som är möjliga vid den tidpunkten. Om du redan har besökt gården behöver inget nytt besök avläggas senare.

2. BLANKETT FÖR TILLSYN ÖVER PRIMÄRPRODUCENTER AV FODER (GÅRDSÖVERVAKNINGSBLANKETT) OCH IFYLLANDET AV DEN PÅ EN DJURGÅRD

Fyll alltid i den här blanketten vid foderövervakning på en djurgård. Blanketten används dessutom i tillämpliga delar på gårdar som bedriver odling av foderväxter, om gården håller djur som används inom livsmedelsproduktionen, och på gårdar som odlar vattenbruksdjur till livsmedel.

Förklara för jordbrukaren vad som ingår i kontrollen och i gårdsövervakningsblanketten samt vilka observationer du gjort. Berätta dessutom hur det går till när resultatet av foderprovet skickas till jordbrukaren och hur det inverkar på slutresultatet för tvärvillkorskrav 6.1.

Gårdsövervakningsblanketten innehåller

Basuppgifter om gården

På gårdsövervakningsblanketten antecknar du grundläggande uppgifter om gården, NTM-central och inspektör.

1. Vilka produktionsdjurarter finns på gården?

Uppge produktionsdjurarterna på gården med ett kryss i respektive ruta eller skriv in i punkten "övriga".

2. Gården har registrerat sig som primärproducent av foder

Kontrollera i förteckningen över foderföretagare inom primärproduktionen på Livsmedelsverkets webbsida <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/jordbrukare-och-husdjursproducenter/registrerade-aktorer-inom-primarproduktion-av-foder/> om aktören har registrerat sig som foderföretagare inom primärproduktionen och för vilka verksamheter. Registreringen är ett villkor för verksamheten och en förutsättning för att säkerställa fodrets spårbarhet. Kravet på registrering gäller inte

- en gård som odlar foder på en högst 3 hektar årligen och som levererar allt foder från denna areal till en lokal gård eller en motsvarande företagare för att användas där,
- en gård som föder upp andra än livsmedelsproducerande djur eller
- en gård som föder upp livsmedelsproducerande djur enbart som hobby för gårdens eget bruk.

Om gården inte finns med i förteckningen ska du fråga hos Livsmedelsverket om anmälan för registrering har lämnats in (blankett F på Livsmedelsverkets webbplats). Om ingen anmälan har lämnats in ska gården lämna in den omedelbart.

3. Gården har registrerat sig som fodertillverkare med användning av tillsatser/förblandningar för gårdens eget bruk

Kontrollera i förteckningen enligt punkt 2 ovan om gården har registrerat sig som fodertillverkare (verksamhet V). Med fodertillverkning avses framställning av foderblandningar för gårdens eget bruk med användning av tillsatser eller förblandningar såsom rena vitaminer, spårämnen, konserveringsmedel, urea, koccidiostatika eller blandningar av dessa. För att använda kompletterings- och helfoder innehållande fodertillsatser eller ensileringsmedel för ensilage krävs inte registrering som fodertillverkare.

Tas i bruk 6.4.2020

4. Bedriver gården någon annan verksamhet inom foderbranschen?

Anteckna här om gården bedriver annan verksamhet än primärproduktion av foder, exempelvis framställning av foderblandningar, rybsolja eller rybskaka för försäljning eller erbjuder transport- eller lagringstjänster för foder. Utifrån denna information kontrollerar Livsmedelsverket situationen i registret över foderföretagare och skickar vid behov en blankett för registrering till gården.

5. Använder gården följande animaliska proteiner vid utfodring av djur?

Besvara denna fråga med ja eller nej i enlighet med om gården använder något av de proteinfoder som nämns på blanketten. Om gården använder animaliskt protein vid utfodringen kryssar du på blanketten för vilket protein som används och på vilket sätt det används. En del av de animaliska proteiner som förtecknas på blanketten är inte tillåtna för livsmedelsproducerande djur och användning av en del kräver registrering eller godkännande (se avsnitt 4. och krav 6.2 Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det). Livsmedelsverket kontrollerar utgående från gårdsövervakningsblanketten om gården är registrerad eller godkänd. Vid behov skickar Livsmedelsverket en blankett för registrering eller godkännande till gården.

6. Utfodrar gården livsmedelsproducerande djur med mjölk eller mjölkbaserade biprodukter vars användning kräver registrering hos Livsmedelsverket (gäller inte utfodring av gårdens egna djur med mjölkprodukter som uppkommer på gården och utfodring av idisslare med råmjölk)

Mjölkbaserade produkter är till exempel råmjölk, mjölkpulver, vassla, vasslekoncentrat, vasslepulver, tvättvatten som varit i kontakt med mjölk och surmjölk, mjölk, surmjölk, fil, yoghurt, glass och ostar som returnerats från affärerna. Begränsningarna för användningen av mjölk och mjölkbaserade biprodukter hör samman med förhindrandet av smittsamma sjukdomar. På gårdsövervakningsblanketten förtecknas bara de mjölk- och mjölkbaserade produkter som kräver registrering hos Livsmedelsverket för att få användas vid utfodring av djur. Fråga jordbrukaren om gården använder produkterna i fråga och kryssa för de produkter som gården använder. Om saken inte utreds genom att fråga gör en kontroll med hjälp av foderbokföring, etiketter och/eller handelsdokument (t.ex. fraktsedlar). Om det i handlingarna nämns behandlingsmetod b eller obehandlad, krävs det att gården är registrerad för att få använda produkterna. I punkten anläggning inom mjölkbranschen/distributör/tillverkare av foderblandningar eller förmedlare som levererar produkterna antecknar du tillverkaren/leverantören av de aktuella mjölkprodukterna. På basis av uppgifterna kontrollerar Livsmedelsverket om gården har registrerat sig och skickar vid behov en blankett för registrering till gården.

7. Uppgifter som granskas:

Gårdsövervakningsblankettens frågor 7.1 - 7.6 är samma som på kontrollistan för tvärvillkor 'Foder och livsmedel av vegetabiliskt ursprung' (numren är inte samma). Besvara frågorna både på gårdsövervakningsblanketten och på kontrollistan vid övervakning av tvärvillkor.

För varje övervakningsobjekt kryssar du för 'I ordning', "Försummelse" eller "Gäller inte gården".

Tas i bruk 6.4.2020

Använd alternativet "Gäller inte gården" när det som ska övervakas inte berör gården, t.ex. om gården inte använder växtskyddsmedel eller biocider.

7.1 Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 6.2 i avsnitt 4 i denna anvisning)

7.2 Bok förs över foder som skaffats till gården, överlåtits från gården, producerats och använts på gården (djurgrupp och datum då användning av foder med karenstid avslutades) samt över provresultat som är viktiga med tanke på fodersäkerheten

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 7.1 i avsnitt 4 i denna anvisning)

7.3 Fodret har skaffats av en registrerad eller godkänd foderföretagare

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 7.2 i avsnitt 4 i denna anvisning)

7.4 Bok har förts över användningen av växtskyddsmedel vid odling av växter till foder

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 7.3 i avsnitt 4 i denna anvisning)

7.5 Bok har förts över användningen av biocider som tryggar fodersäkerheten

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 7.4 i avsnitt 4 i denna anvisning)

7.6 Avfall, farliga ämnen, kemikalier, utsäde och läkemedelsfoder har lagrats och hanterats vederbörligen åtskilt från foder och djurhållningsplatser

(se beskrivningen av tvärvillkorskravet 7.5 i avsnitt 4 i denna anvisning)

8. Foderförrådets identifikationer har förts in i foderbokföringen.

I förordningen om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen förutsätts att gården för bok över till vilket foderförråd respektive foder har förts i syfte att undvika sammanblandning av foder. Avsikten med bokföringen är att möjliggöra ett eventuellt exakt återtagande av foder vid avvikelser. Förrådets identifikation (t.ex. plansilo 1) ska framgå av bokföringen, fraktsedeln, kvittot eller skifteskortet för vart och ett foderparti. Formen för identifikationen är fri, förutsatt att platserna där foder förvaras går att specificera och åtskilja från varandra. Om ett foderförråd går att hålla isär från andra foderförråd med avseende på sitt läge, behövs ingen numrering eller annan märkning av foderförrådet och platsen för foderförrådet räcker som identifikation i foderbokföringen. Om identifikationerna för ett förråd saknas i foderbokföringen orsakar det ingen försummelse vid tvärvillkorsövervakningen. Påpeka saken muntligt för jordbrukaren och gör en anteckning om detta i punkten för tilläggsuppgifter. Saken gäller inte en gård där det inte förvaras foder eller en gård som håller bara andra än livsmedelsproducerande djur.

9. Organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel har lagrats åtskilt från foder och djurhållningsplatser

Foder ska lagras åtskilt från organiska gödselmedel (t.ex. köttbenmjöl) och jordförbättringsmedel (t.ex. kompost) för att säkerställa fodersäkerheten. Produktionsdjuren får inte ha tillträde till ett lagerutrymme där det lagras organiska gödselmedel eller jordförbättringsmedel. Saken är i ordning om fodret har förvarats åtskilt från organiska gödselmedel och jordförbättringsmedel på gården och om djuren inte kommer åt att äta av

Tas i bruk 6.4.2020

organiska gödselmedel eller jordförbättringsmedel. Saken gäller inte gården, om där inte finns organiska gödselmedel, jordförbättringsmedel eller foder.

Om du upptäcker en försummelse ska du beskriva den i punkten för tilläggsuppgifter på gårdsövervakningsblanketten. Om fodret kontamineras med förbjudet animaliskt protein såsom köttbenmjöl eller om djur kommer åt att äta förbjudet animaliskt protein orsakar det också en försummelse av tvärvillkorskrav 6.2: "Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det" på en gård som ansökt om jordbrukarstöd.

10. Skadedjur och spår av dessa som upptäcks under en kontroll på lagerområdet

Enligt förordningen om foderhygien ska foder skyddas från kontaminering och jordbrukaren ska vid behov utföra lämplig skadedjursbekämpning. Fodret ska skyddas från skadedjur bl.a. på grund av risken för salmonella. Om du under en kontroll upptäcker fåglar, fågelfjädrar, gnagare, avföring, sönderhackade/gnagda säckar eller andra spår på lagerområdet, antecknar du observationerna här på blanketten. Här antecknas också eventuell skadedjursbekämpning som används på lagerområdet (t.ex. rodenticider, fällor, katter, hundar). Om biocider används för bekämpning av skadedjur på foderlagerområdet, hör det samman med punkten 'Bok har förts över användningen av biocider som tryggar fodersäkerheten'. Observationer av skadedjur eller avsaknad av skadedjursbekämpning orsakar inte försummelse vid tvärvillkorsövervakningen, men anteckna de råd som du gett på blanketten, eller uppmana jordbrukaren muntligen att fästa uppmärksamhet på att skydda fodret mot skadedjur, t.ex. genom att hålla dörrar/fönster stängda, se till att lagret hålls tätt (dörrar, hål) och bekämpa gnagare. Mer information om bekämpning av gnagare och användning av rodenticider inom foder- och livsmedelsproduktion ingår i Tukes och Livsmedelsverkets anvisning <https://tukes.fi/documents/5470659/6372697/Jyrsij%C3%B6iden+torjunta+rehu-+ja+elintarviketuotannossa+SV/9aa805b8-c89e-1102-8c23-ee155aecf28f>

Tilläggsuppgifter: T.ex. en utredning om försummelse/andra brister eller annan än primärproduktion av foder som konstaterats på gården.

Ge här en beskrivning av försummelsen. I punkten kan du också anteckna andra frågor eller muntliga anmärkningar, t. ex. om foderhygien, som kommit fram vid övervakningen.

Foderprov taget (uppgifter om provtagningen)

Anteckna på blanketten vad för slags och hur många foderprov som tagits (i princip ett prov/gård), för vilket djurfodret är avsett och om fodret är silo- eller säckvara.

Åtgärder

Kryssa för rätt alternativ för och komplettera det som behövs.

Underskrifter

Jordbrukaren och inspektören undertecknar gårdsövervakningsblanketten.

Livsmedelsverkets anteckningar

Anteckningarna görs av Livsmedelsverkets överinspektör när analysresultatet av foderprovet är klart. Foderprovet är förenat med tvärvillkorskravet 6.1.

3. FODERPROV OCH PROVTAGNINGSPROTOKOLL PÅ EN DJURGÅRD

Enligt foderlag 86/2008 har NTM-centralens inspektör för tillsynen rätt att avgiftsfritt ta nödvändiga prov av foder. Endast inspektörer som fått introduktion av Livsmedelsverkets eller NTM-centralens foderkontroll får ta foderprov för myndighetstillsynen. Provtagningsmetoderna bygger på kommissionens förordning (EU) nr 691/2013. Definitioner som anknyter till prov finns i Livsmedelsverkets anvisning för provtagning av foder REHU 12708 (Provtagning av foder). Provtagningsutrustningen beställs från Pikantti med blanketten för beställning av provtagningsutrustning. I texten nedan beskrivs provtagningen av foder på gårdar.

Skyddskläder och säkerhet

Vid provtagningen ska man beakta god hygien, provtagningslokalens renhet och valet av de rutter längs vilka man rör sig. Använd nödvändig skyddsklädsel vid provtagningen (skoskydd, engångsoverall, handskar) så att du inte kontaminerar prov och produktionslokaler och så att du säkerställer att du själv hålls ren. Skyddskläder kan beställas från Pikantti med blanketten för beställning av provtagningsutrustning. Om gården har ytterligare krav på användning av skyddskläder och de rutter längs vilka man rör sig, måste de följas. Kom ihåg att tvätta händerna väl efter provtagningen.

Provtagningen på gården ska kunna utföras säkert. Ta prov från gården bara när den nödvändiga provtagningsutrustningen finns tillgänglig. Före provtagningen från anordningar för foderhantering och utfodring ska du se till att de anordningar som kopplas på med timer eller gränslägesbrytare etc. med säkerhet är fränkopplade. När det gäller manuellt styrda anordningar ska du säkerställa att anordningarna inte i misstag slås på under provtagningen. Det rekommenderas att strömmen helt kopplas från de berörda anordningarna till exempel via huvudströmbrytaren eller genom att avlägsna säkringen.

Provtagningsutrustning och provtagning

Om du använder Livsmedelsverkets skopa och ditt eget provinsamlingskärl vid provtagningen, ska de desinficeras före provtagningen och förvaras hygieniskt förpackade. Rengör först provtagningsredskapen mekaniskt. Vät därefter en pappershandduk med minst 70 % alkohol (etanol/isopropanol) så att den blir genomblöt och torka av redskapen så att de blir helt och hållet fuktiga. Alternativt kan du hålla rikligt med alkohol på provtagningsredskapen och skölja dem med hjälp av en pappershandduk så, att alla ytor som kommer i kontakt med provet blir fuktiga. Alkoholerna ska avdunsta innan provtagningen. Se till att dina händer är rena då du rengör provtagningsredskapen och undvik att röra med händerna vid de ytor på provtagningsredskapen som kommer i kontakt med provet. Köp desinfektionsmedlet själv och fakturera Livsmedelsverket mot kvittot, eftersom desinfektionsmedel inte få skickas med post.

Ta i regel ett foderprov på varje gård. Om gården håller idisslare, vattenbruksdjur och svin eller fjäderfä kan du ta ett prov av flera djurslags foder. Om gården har flera djurhållningsplatser ska du enligt övervägande ta foderprover från olika djurhållningsplatser. Ta prov bara av foder för produktionsdjur (dock inte av foder för pälsdjur). Om enbart slickstenar och betesgräs används som foder på gården behöver foderprov inte tas. Om jordbrukaren på en gård håller djur i hobby syfte eller sällskapsdjur (t.ex. för att producera livsmedel för gårdens eget bruk eller för tävlings-/sportbruk) och inte ansöker om stöd för dem, kan du låta bli att ta foderprov

Tas i bruk 6.4.2020

och motivera detta i tilläggsuppgifterna i observationsprotokollet. Ta inte heller foderprov om djuren på gården inte innehåller jordbrukaren och denne inte ansvarar för djurens utfodring.

Ta proverna i viktighetsordning på följande sätt av de foderpartier under 30 ton som är föremål för provtagningen

1. Hemmablandningar (4 kg, av blötfoder 2 x 1 l/prov)
2. Rent fiskmjöl (1 kg/prov)
3. Råvaror för hemmablandningar (spannmål 4 kg eller råvaror som kostar mycket, t.ex. mineralfoder eller förblandning 1 kg)
4. Industriella foder (4 kg/prov eller foder som kostar mycket, t.ex. mineralfoder, 1 kg/prov)
5. Grovfoder (fuktigt ensilage en fylld påse om 7 liter, torrt ensilage, torrhö eller halm, två fyllda påsar om 7 liter)

Ta flera prover av stora foderpartier över 30 ton som är föremål för provtagningen (två foderprover av ett 30-500 tons parti, minst tre foderprover av ett parti som är större än 500 ton). Antalet prover avgörs av den mängd foder som är föremål för provtagningen. Till exempel, om du tar ett foderprov från foderutdelningsvagnen ('ape'), motsvarar mängden foder i hela fodervagnen storleken på det foderparti som är föremål för provtagningen. Vid provtagningen ska du beakta att den inte får orsaka oskälig ekonomisk skada för gården, t.ex. att gården måste öppna en täckt och orörd ensilagesilo enbart för provtagningens skull.

Använd Livsmedelsverkets provtagningsskopa av stål, som är avsedd för detta ändamål, då du tar torra prover. På en gård är det i allmänhet inte möjligt att ta prover medan fodret är i rörelse på transportören eller att cirkulera fodret för provtagningens skull. Om du behöver ta ett prov ur silon, ska du ta fodret via luckan på silons nedre del eller ur nedsläppsröret in i kärlet och ta delproverna ur kärlet. Du kan köpa en hink och avfallssäckar att skydda hinken med och använda vid provtagningen, till exempel för att tappa foder ur en silo. Hinken och avfallssäckarna kan du fakturera av Livsmedelsverket mot kvitton. Du kan också använda ett kärl som gården erbjuder för den här provtagningen, om det inte äventyrar foderprovets renhet.

Ta delprover slumpmässigt och jämnt från hela fodret som är föremål för provtagningen. Ett fyra kilos prov kräver minst 40 delprov med Livsmedelsverkets provtagningsskopa i en sju liters påse. Ett kilos prov av foder som kostar mycket kräver minst 10 delprov med Livsmedelsverkets provtagningsskopa. Ett ensilageprov kan tas för hand med engångshandskar, som nävar med storleken hos ungefär en tennisboll (minst 25 g). För ett representativt grovfoderprov behövs minst 40 delprov.

Förpacka provet i påsar eller flaskor som beställts från Livsmedelsverket via Pikantti. Avlägsna luften ur provpåsen genom att pressa ihop påsen innan du stänger den, vrid till påsens mynning hårt, förslut den med en gummilänk eller tejp som snurras hårt kring påsen, vik påsens mynning dubbel och förslut åter tätt med en gummilänk eller tejp. Placera påsen med provet i en annan provpåse. Ta ett flytande eller halvflytande prov i en plastflaska eller plastask som sätts i två plastpåsar, den ena inuti den andra. Placera en namnlapp mellan påsarna. Sätt inte namnlappen i den påse som innehåller provet, eftersom provet smutsar ner namnlappen eller också kan namnlappen kontaminera provet. Lägg inte heller provtagningsprotokollet i samma påse som foderprovet. Frys ner ett flytande eller halvflytande prov och skicka till Livsmedelsverket som expresspaket i en kylväska med kylpatroner. Skicka inte djupfrysta

Tas i bruk 6.4.2020

prover inför ett veckoslut. Använd inte glaskärl vid provtagningen eftersom de inte tål transport. En kylväska kan komma väl till pass då man sänder in stora ensilageprover. Förse alltid proverna från gården med sigill. Använd plastsigill för att försegla provpåsarna. Om du sänder flera prover i samma paket, ska proverna förpackas så, att sigillet ändrar inte gör hål på de andra proverna under transporten. Skicka foderproverna så snart som möjligt efter provtagningen till adressen:

**Livsmedelsverket
Fodersektionen
Mustialagatan 3
00790 Helsingfors**

Märk förpackningen med "foderprover". Aktuella postningsanvisningar finns i Pikantti.

Att fylla i provtagningsprotokollet

Gör upp ett provtagningsprotokoll för varje foder som tagits som prov på Livsmedelsverkets självkopierande protokollunderlag i fyra (4) exemplar, varav de två översta skickas till Livsmedelsverket tillsammans med provet, provtagaren behåller ett exemplar och gården ett exemplar. Anteckna i provtagningsprotokollet i tillämpliga delar alla uppgifter som behövs för identifieringen av det foder som det aktuella provet representerar (fodrets namn, antalet prov, provernas nummer/löpande numrering, tillverkare (fabrikens namn), uppgifter om gårdsbruksenheten, uppgifter om produktpartiet, uppgifter om föremålet för provtagningen (säckstorlek, silo etc.), ytterligare uppgifter och uppgifter om provtagaren). Till provtagningsprotokollet ska du alltid foga fodrets varudeklaration/etikett, om en sådan finns att tillgå. Om det inte finns några varudeklarationer/etiketter på gården i samband med övervakningen uppmanar du jordbrukaren att för spårbarhetens skull i fortsättningen spara varudeklarationerna/etiketterna på gården minst den tid som fodret används. I punkten för tilläggsuppgifter i protokollet kan du notera den muntliga uppmaningen. Anteckna råvarusammansättningen i hemmablandningar i punkten tilläggsuppgifter i provtagningsprotokollet.

Analys av provet och analysresultat

Provet analyseras med avseende på ämnen med ursprung i landlevande djur eller fisk vid Livsmedelsverkets laboratorium med en mikroskopisk metod. Man undersöker om foderprovet innehåller animaliskt protein (material från landlevande djur, blod-, insekt- eller fiskmjöl). I samband med analysen konstateras också andra möjliga visuella avvikelser i fodret, såsom levande skadeinsekter, mjöldryga och flyghavre. Dessa avvikelser leder dock inte till försummelse av tvärvillkoren, utan till åtgärder enligt foderlagen. Livsmedelsverket kan använda foderprovet också för annan myndighetsövervakning, såsom för undersökning av mögeltoxiner, dioxiner eller rester av växtskyddsmedel.

Livsmedelsverket skickar beslutet som fattats på basis av analysresultatet av vart och ett foderprov och analysintyget på elektronisk väg till NTM-centralen och brevlades till jordbrukaren. Livsmedelsverket sänder inspektören och jordbrukaren en kopia också av gårdsövervakningsblanketten på vilken Livsmedelsverket har gjort anteckningar om provresultatet och andra nödvändiga noteringar. Inspektören kan föra in resultatet av foderprovet i Stödtillämpningen först när analysresultatet är klart.

Tas i bruk 6.4.2020

4. ÖVERVAKNING AV TVÄRVILLKOR

- Vid övervakningen av djurgårdar används en egen kontrollista och inspektionsberättelsen 'Foder på djurgårdar och livsmedel av vegetabiliskt ursprung' Kraven som gäller foder har för djurgårdarna nummer 6.1 och 6.2 samt 7.1-7.5.
- Checklistan för övervakning av växtodlingsgårdar 'Tvärvillkor som gäller foder och livsmedel av vegetabiliskt ursprung' och inspektionsberättelsen är ett led i övervakningen av tvärvillkor i samband med åkerövervakning. Kraven som rör foder i delen 'Dokumentobservationer/Gårdsspecifika observationer' har för växtodlingsgårdarna nummer 7.1-7.5 och numren av frågor i löpnummerföljd är 169-173. Vid behov (gården har produktionsdjur) kontrollen skall innehålla frågor av kravgruppen 6 (löpnumren 167 och 168).
- Se också punkten 'Material till och utförande av övervakningen' i denna anvisning.

Kontrollerna av de gårdar som tagits ut till övervakningsurvalet för tvärvillkor 2020 måste utföras före utgången av 2020.

Kontrollistan innehåller:

Uppgifter om övervakningshändelsen:

Basuppgifter om gården (jordbrukarens namn, adressuppgifter, telefonnummer, etc.) skrivs ut på kontrollistan från Stödillämpningen. Anteckna på kontrollistan tidpunkten för underrättelse om kontroll och för övervakningsbesöket samt vilka personer som deltog i övervakningen.

Observationer:

Vid varje objekt som övervakas kryssar du för antingen "I ordning", "Försummelse" eller "Gäller inte övervakningsobjektet". Alternativet "Gäller inte övervakningsobjektet" används när det som ska övervakas inte berör gården, t.ex. om gården inte har produktionsdjur.

Kravgrupp 6. lakttagande av bestämmelserna om foder (TSE-förordningen (EG) nr 999/2001) - gäller bara djurgårdar

- Om gården inte har produktionsdjur kryssar du för 'Gäller inte övervakningsobjektet' i punkterna 6.1 'På gården används inte förbjudet animaliskt protein för utfodring av djur (foderprov)' och 6.2 'Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det'. I punkten för tilläggsuppgifter i inspektionsprotokollet skriver du in varför provet inte togs.
- Om en växtodlingsgård har produktionsdjur meddela om saken till tekasvintuotantotilat@ruokavirasto.fi.
- Om gården bara håller pålsdjur markeras denna punkt med 'gäller inte övervakningsobjektet'.

Krav 6.1 På gården används inte förbjudet animaliskt protein för utfodring av djur (foderprov)

Detta villkor innehåller information om foderprovets analysresultat. Foder för idisslare undersöks med avseende på att fodret inte innehåller fiskmjöl och kött/benmjöl, blodmjöl eller insektmjöl, dvs. material med ursprung i landlevande djur. När det gäller foder för andra

Tas i bruk 6.4.2020

livsmedelsproducerande djur undersöks att fodret inte innehåller förbjudet material med ursprung i landlevande djur. Fyll inte i punkten redan på gården om du tar foderprov på gården, eftersom analysresultatet kommer först senare från Livsmedelsverket. Efter att foderprovet har analyserats skickar Livsmedelsverket analysintyget och beslutet till såväl NTM-centralen som jordbrukaren. Därefter kan du föra in foderprovets resultat i stödtillämpningen vid krav 6.1.

Krav 6.2 Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det (gårdsövervakningsblanketten, punkt 7.1)

Denna fråga gäller alla gårdar med produktionsdjur. Frågan kräver särskild uppmärksamhet på gårdar med blandade besättningar som håller både idisslare och andra djur. Kontrollera på etiketter eller i andra handlingar att de foder som getts till djuren på gården inte innehåller förbjudet animaliskt protein och att vart och ett djurslag enbart får foder som innehåller för djurslaget avsett animaliskt protein. Kontrollera på inköpskvitton eller i bokföringen vilka slags foder som har köpts till gården. I fråga 5 på Livsmedelsverkets gårdsövervakningsblankett förtecknas olika animaliska proteiner. Animaliska proteiner från idisslare är förbjudna i foder för alla livsmedelsproducerande djur (undantag mjölkprodukter och hydrolyserat protein från skinn och hudar). Kött/benmjöl och blodmjöl från icke-idisslare eller bearbetat animaliskt protein från insekter är förbjudna vid utfodring av andra livsmedelsproducerande djur än vattenbruksdjur. Dessutom är det förbjudet att använda fiskmjöl, animaliska di- och trikalciumfosfater och blodprodukter från icke-idisslare vid utfodring av idisslare (ett undantag är att fiskmjöl är tillåtet i kommersiella mjölknäringar till icke avvanda idisslare).

Foder för olika djurslag ska tillverkas och delas ut med egna separata anordningar om gården använder animaliskt protein som är förbjudet i foder för något av gårdens djurslag. Kontrollera foderströmmarna på djurhållningsplatsen så att det inte går några linjer till exempel från förråd med foder för enkelmagade djur till idisslarnas foderbord. Foder för olika djurslag ska förvaras åtskilt så att till exempel kontamination med animaliskt protein eller sammanblandning av foder inte är möjligt. Foder för olika djurslag ska förvaras i separata silon och vara fysiskt åtskilda från varandra i lagret. Foder för olika djurslag transporteras åtskilt, så att t.ex. foder för svin eller fjäderfä inte blandas samman med foder för idisslare när gården använder animaliskt protein som är förbjudet för idisslare. Kontrollera att det används egna utfodringskärl och utfodringsredskap för olika djurslag, om gården håller både idisslare och andra djur och använder animaliskt protein som är förbjudet för idisslare. Utfodringskärlen och utfodringsredskapen ska vara vederbörligt märkta. Det viktigaste är att olika djurslag har egna utfodringskärl och utfodringsredskap. Ett undantag utgörs av foderämnen som används för alla djurslag. Om det finns brister i märkningarna bör gården ges instruktioner om märkningar.

Kravgrupp 7. lakttagande av bestämmelserna om foder- och livsmedelshygien (den allmänna livsmedelsförordningen (EG) nr 178/2002) – gäller både djur- och växtodlingsgårdar

- Den här kravgruppen innehåller kraven om foder- och livsmedelshygien 7.1 -7.12. Övervakningen av krav på livsmedelshygien 7.6 - 7.12 har beskrivits i anvisningen 'Övervakning av tvärvillkor som gäller produktion av livsmedel – växtproduktionsgårdar'.

Tas i bruk 6.4.2020

Om gården under övervakningsåret inte odlar växter till foder (gården t.ex. säljer all sin växtproduktion till livsmedel), inte har något foder i lager eller någon djurproduktion, sätts ett kryss för "Gäller inte gården" i kraven 7.1-7.5.

Krav 7.1 Bok förs över foder som skaffats till gården, överlåtits från gården, producerats och använts på gården (djurgrupp och datum då användning av foder med karenstid avslutades) samt över provresultat som är viktiga med tanke på fodersäkerheten (Gårdsövervakningsblankett, punkt 7.2)

För säkrandet av spårbarheten ska gården föra bok över alla foder som köpts eller mottagits till gården (inklusive fodertillsatser och förblandningar, såsom ensileringsmedel) eller som sålts eller överlåtits från gården. Dessutom gäller bokföringsskyldigheten gårdens egenproducerade foder som använts på gården samt resultaten av foderprover. Syftet med bokföringsskyldigheten är att kunna spåra fodrets ursprung om det av någon anledning är nödvändigt att dra bort ett foderparti i en risksituation.

Av bokföringen ska framgå

- säljarens/ leverantörens/köparens namn och adress
- produktens namn
- mängden foder som gården har skaffat/överlåtits/producerat
- leveransdatum för foder som gården har skaffat/överlåtits
- djurgrupp som utfodrats med fodret (t.ex. sugor, kalvar)
- tidpunkten då man upphört använda foder med karenstid (t.ex. vissa fodertillsatser och foderläkemedel)
- provresultat för foder som är viktiga med tanke på fodersäkerheten. T. ex. proven har analyserats för mögelgifter dvs. mykotoxiner, salmonella eller andra skadliga ämnen, organismer och produkter.

Gården ska spara foderbokföringen minst fem år. Som foderbokföring duger till exempel inköps-/försäljningsverifikaten för foder (skattebokföring), om de uppgifter som behövs framgår av den, likaså en ekologisk gårds bokföring över produktströmmarna. I fråga om foder som producerats på gården räcker skiftesbokföringen enligt miljöersättningens förbindelsevillkor och i fråga om foderläkemedel bokföringen över medicinsk behandling. Som bokföring av resultaten av foderprov räcker analysintygen.

Granska övervakningsårets foderbokföring på gården. Om det saknas foderbokföring för övervakningsåret, eller om den är bristfällig, ska du också se på foderbokföringen för det/de föregående åren.

Denna fråga gäller alla gårdar som producerar foderväxter och djurgårdar med livsmedelsproduktion som levererar jordbruksprodukter från gården (kryssa för "I ordning" eller "Försummelse").

Krav 7.2 Fodret har skaffats av en registrerad eller godkänd foderföretagare (Gårdsövervakningsblankett, punkt 7.3)

Gården ska säkerställa att alla foder som köpts eller mottagits utan vederlag till gården har skaffats från registrerade eller godkända foderföretagare inklusive primärproducenter av foder. Kravet sammanhänger med fodrets spårbarhet. Också ensileringsmedel och andra

Tas i bruk 6.4.2020

fodertillsatser samt förblandningar ska skaffas från registrerade eller godkända foderföretagare, t.ex. registrerade affärer eller tillverkare. Ett undantag är att foder får skaffas från en närliggande, oregistrerad gård som producerar foder på mindre än 3 hektar årligen och levererar fodret direkt till gården. En gård får också göra anskaffningar av engångsnatur, dvs. inte regelbundet, av före detta livsmedel som är av god kvalitet och lämpliga som djurfoder från en aktör som inte är registrerad, t. ex. en affär. Om gården inte har säkerställt att fodret har skaffats från en registrerad eller godkänd foderföretagare, men foderföretagarna är införda i Livsmedelsverkets register, är situationen i ordning.

Förteckningarna över registrerade inhemska aktörer finns på sidan

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/foretag/foder--och-godselbranscherna/foder-och-aktorer-inom-fodersektorn/>

För att klarlägga om utländska foderföretagare är registrerade kan du be Livsmedelsverkets foderkontroll om hjälp.

Denna fråga gäller alla gårdar som skaffat foder och som levererar jordbruksprodukter från gården (kryss "I ordning" eller "Försummelse"). Undantag: denna fråga gäller inte gårdar som årligen producerar små mängder foder (på mindre än 3 hektar) och levererar det direkt till lokala gårdar eller en motsvarande företagare för att användas där.

Krav 7.3 Bok har förts över användningen av växtskyddsmedel vid odling av växter till foder (gårdsövervakningsblankett, punkt 7.4)

I syfte att säkerställa spårbarheten ska gården föra bok över alla växtskyddsmedel som använts på gården. Syftet med bokföringsskyldigheten är att det ska vara möjligt att spåra foder som odlats med växtskyddsmedel, om det av någon orsak är nödvändigt att dra tillbaka ett foderparti. De utförda växtskyddsåtgärderna ska framgå av bokföringen. Bokföringsskyldigheten gäller alla växtskyddsmedel som används på gården.

I bokföringen har antecknats åtminstone

- odlingsväxten
- växtskyddsmedlets namn och mängd
- datumet då växtskyddsmedlet användes
- den areal på vilken växtskyddsmedlet har använts

Kontrollera användningen av växtskyddsmedel i skiftesbokföringen. I samband med övervakningen granskar du övervakningsårets bokföring över användningen av växtskyddsmedel eller bokföringen från året/åren innan, om det ännu inte har använts växtskyddsmedel under innevarande år eller om bokföringen är bristfällig. Gården ska spara bokföringen över växtskyddsmedel minst tre år (enligt förbindelsevillkoren för miljöersättning minst fyra år efter förbindelseperiodens utgång).

Den här frågan gäller alla gårdar som odlar foderväxter och som använder växtskyddsmedel och levererar jordbruksprodukter från gården (kryss "I ordning" eller "Försummelse").

Tas i bruk 6.4.2020

Krav 7.4 Bok har förts över användningen av biocider som tryggar fodersäkerheten (gårdsövervakningsblankett, punkt 7.5)

Det förutsätts att gårdarna för bok över användningen av biocider, dvs. ämnen avsedda för bekämpning av skadliga organismer, som påverkar fodersäkerheten. Biocider som säkerställer fodersäkerheten är

- desinfektionsmedel
- gifter för bekämpning av gnagare
- insekt- och kvalstergifter

som används i foderlager eller vid behandling av utfodringskärl och utrustning för transport, förflyttning eller vägning av foder.

Bokföringen över användning av biocider ska innehålla

- namnen, mängderna och användningstidpunkterna för de biocider som använts.

Till exempel inköpskvitton över biocider eller rapporter över insektbekämpningsföretagets bekämpningsbesök kan användas som grund för bokföringen. Gården ska spara bokföringen över användning av biocider som gäller fodersäkerhet minst tre år. Granska vid kontrollen bokföringen över användning av biocider under innevarande år och vid behov bokföringen för året/åren innan.

Frågan gäller alla gårdar som använt biocider som säkerställer fodersäkerheten och som levererar jordbruksprodukter från gården (kryss "I ordning" eller "Försummelse").

Krav 7.5 Avfall, farliga ämnen, kemikalier, utsäde och läkemedelsfoder har lagrats och hanterats vederbörligen åtskilt från foder och djurhållningsplatser

(gårdsövervakningsblankett, punkt 7.6)

När det finns foder i lager på gården, granska att dvs. t.ex.

- hushållsavfall
- motor- och spillolja
- balplast och balnät
- sprängämnen och gifter
- växtskyddsmedel och biocider
- utsäde och gödselmedel
- läkemedelsfoder

lagras och hanteras vederbörligt, åtskilt från foder och djurhållningsplatser. Det här innebär i praktiken att dessa ämnen inte får blandas in i foder och att det inte är möjligt för djuren att i misstag äta av dessa ämnen till exempel om djuren kommer lösa eller förflyttas.

Den här frågan gäller alla gårdar som lagrar och hanterar foder och som levererar jordbruksprodukter från gården (kryss "I ordning" eller "Försummelse").

Tas i bruk 6.4.2020

Som avslutning på kontrollen

Skriv vid behov upp preciseringar av de observationer du gjort och i synnerhet av försummelserna. Förklara för jordbrukaren vilka observationer som gjorts under kontrollen samt förfarandet i samband med sändandet och undertecknandet av protokollet. Förklara också för jordbrukaren hur det går till när resultatet från foderprovet skickas och hur resultatet inverkar på slutresultatet för krav 6.1. Om jordbrukaren inte godkänner observationerna kan han eller hon lämna ett genmäle efter att inspektionsberättelsen har mottagits.

Kontrollistan lämnas inte på gården utan den är avsedd för inspektörens eget bruk. Observationerna sparas i stödtillämpningen varifrån de skrivs ut på inspektionsberättelsen som skickas till jordbrukaren så snart som möjligt efter kontrollen. Hörandet är bifogat till inspektionsberättelsen och jordbrukaren har cirka tre veckor på sig att besvara det. Jordbrukaren behöver varken underteckna eller skicka tillbaka inspektionsberättelsen. Om det har observerats en försummelse av något annat krav än de som hör samman med foderprovet, kan inspektionsberättelsen skickas till jordbrukaren för hörande per post i fråga om denna försummelse, även om resultatet av foderprovet ännu inte är klart. Beakta det genmäle som jordbrukaren eventuellt skickar in. När resultatet av foderprovet är klart skickar du den slutliga versionen av inspektionsberättelsen till jordbrukaren från stödtillämpningen.

Om Livsmedelsverket fastställer åtgärder för gården med anledning av foderprovets resultat, postar verket en besväransvisning om analysresultatet till jordbrukaren tillsammans med analysintyget och beslutet. Om jordbrukaren är missnöjd med Livsmedelsverkets beslut om det analyserade fodret, ska jordbrukaren överklaga beslutet utan dröjsmål.

Bedömning av försummelse

En bedömning av försummelsen förs in i stödtillämpningen invid varje krav. Livsmedelsverkets anvisning "Allmänt om övervakningen av tvärvillkor och om bedömning av försummelser" fungerar som hjälp vid fastställandet av försummelsen. Anvisningen innehåller instruktioner om hur försummelsens omfattning, allvar, varaktighet, uppsåtlighet och upprepning ska bedömas och hur en tidig varning ska användas. Vid bedömningen av en försummelse bestäms påföljdsprocentens storlek enligt hur omfattande, upprepad eller allvarlig försummelsen är och enligt uppsåtlighet eller upprepning av försummelsen. Beskriv försummelsen verbalt på bedömningsblanketten och gör en bedömning av försummelsens allvar, varaktighet, omfattning, uppsåtlighet och upprepning.

Påföljden kan vara en tidig varning, normal (påföljdsprocent 1 %, 3 % eller 5 %, varav en 3 % påföljd benämns en påföljd 'i regel') eller uppsåtlig försummelse. Den tidiga varningen kan användas för en obetydlig försummelse som inte orsakar omedelbar fara för människors eller djurs hälsa och som kan åtgärdas inom utsatt tid eller genom att jordbrukaren förändrar handlingssättet i framtiden. Också ett meddelande om tidig varning skrivs ut på inspektionsberättelsen.

Exempel på bedömning av försummelser som konstaterats vid foderövervakning i samband med tvärvillkoren

Krav 6.1 På gården används inte förbjudet animaliskt protein för utfodring av djur

Om det vid analys av provet inte påträffas förbjudet köttben-, blod-, insekt- eller fiskmjöl och provresultatet är negativt, sätts i den här punkten i observationsprotokollet ett kryss för att foderprovet är i ordning.

Om det upptäcks förbjudet köttben-, blod-, insekt- eller fiskmjöl i foderprovet, dvs. foderprovets resultat är positivt, görs en ny undersökning av samma foderprov för att säkerställa saken. Om också den upprepade undersökningen visar positivt resultat utför Livsmedelsverket en riskbedömning av upptäckten. Vid riskbedömningen utreds om fyndet beror på fodret och vilken andel jordbrukaren har i saken. Till riskbedömningen hör att ta nya prover. Riskbedömningen ligger också till grund för de fortsatta åtgärderna. Om det konstateras att jordbrukaren har använt förbjudet animaliskt protein fastställs påföljdsprocentsatsen vanligen till 3 %. Om det konstateras att användningen har varit uppsåtlig är påföljdsprocentsatsen i regel 20 %.

I ordning: Då analysen av det foderprov som tagits på gården visar negativt resultat

Försummelse: Analysen av foderprovet som tagits på gården visar positivt resultat.

Tidig varning: Kan inte användas vid bedömning av försummelsen.

3 % : Förbjudet animaliskt protein påträffas i foder som jordbrukaren har använt för utfodring av djur.

Uppsåtligt: Det konstateras att jordbrukaren medvetet och uppsåtligen har använt förbjudet animaliskt protein och att användningen har varit övertänkt och långvarig. Påföljdsprocentsatsen är 15-100 %.

Krav 6.2 Utgående från fodrets märkningar, tillverkning, förvaring och distribution utfodras varje djurslag endast med foder som innehåller sådant animaliskt protein som är avsett för det

Vid övervakningen säkerställer man att varje djurslag får endast det foder innehållande animaliskt protein som är avsett för det. Gäller alla gårdar som håller produktionsdjur, dvs. också gårdar med ett enda djurslag. Som hjälpmedel används inköpskvitton och varudeklarationer/etiketter för foder. På gårdar som föder upp flera djurslag kontrolleras att tillverkningslokalerna, transporten, förråden och lagren samt distributionssystemen för foder innehållande bearbetat animaliskt protein är separata, så att djuren inte får i sig förbjudet animaliskt protein via dem. Vidare säkerställs att de redskap och kärl som används för utfodring av olika djurarter är vederbörligt märkta, om gården använder animaliskt protein som foder:

I ordning:

- Djuren utfodras med foder innehållande animaliskt protein som är avsett för dem (inköpskvitton/varudeklarationer/etiketter).

Tas i bruk 6.4.2020

- Foder för idisslare och andra djur tillverkas med separata anordningar och i separata utrymmen.
- Foder för idisslare och andra djur transporteras med separata anordningar och särskild utrustning.
- Foder för idisslare och andra djur är åtskilda från varandra i förrådet.
- Separata och märkta utfodringskärl och utfodringsredskap används för idisslare och andra djur.
- Olika foder har förvarats i samma utrymme, men de finns i förslutna förpackningar och det finns ingen risk för att de kontamineras eller förväxlas.
- Olika foder har förvarats i samma utrymme, men de kan lätt och snabbt flyttas åtskilt under gårdsbesöket och djurs eller människors hälsa har inte äventyrats.
- Det finns smärre brister i märkningen av utfodringskärl och utfodringsredskap, men bristerna har rättats till under gårdsbesöket.

Försummelse:

- Djuren har fått animaliskt protein som inte är avsett för dem (inköpskvitton/varudeklarationer/etiketter)
- Foder för idisslare och foder innehållande bearbetat animaliskt protein för andra djur tillverkas med samma anordningar/i samma utrymmen.
- Foder för idisslare och foder innehållande bearbetat animaliskt protein för andra djur transporteras med samma anordningar/utrustningar.
- Foder för idisslare och foder innehållande bearbetat animaliskt protein för andra djur är inte åtskilda från varandra i förrådet och det finns en risk för sammanblandning.
- Om det används foder innehållande bearbetat animaliskt protein används samma utfodringskärl och utfodringsredskap för idisslare och andra djur.

Tidig varning: Bristerna är obetydliga och medför ingen omedelbar fara för människors eller djurs hälsa. De kan rättas till så gott som omedelbart eller inom två veckor från kontrollen.

1 % : Lindriga brister vid framställning, hantering eller distribution av foder som innehåller animaliskt protein som inte kan åtgärdas inom två veckor och äventyrar hälsan hos djur eller människor.

3 % : Det har inte säkerställts att idisslare får endast för dem avsett foder som inte innehåller material av animaliskt ursprung.

Foder förvaras i samma utrymmen och förpackningarna är öppna eller trasiga (när fodret innehåller animaliskt material).

Foder för idisslare och foder för andra djur tillverkas med olika anordningar men i samma utrymmen (när fodret innehåller animaliskt material).

Foder för idisslare och foder för andra djur transporteras med samma anordningar/utrustningar (när fodret innehåller animaliskt material).

Samma utfodringskärl och -redskap används för idisslare och andra djur (när fodret innehåller animaliskt material).

5 % : Foder har förvarats i samma utrymmen och sammanblandning har skett (när fodret innehåller animaliskt material).

Foder för idisslare och foder för andra djur tillverkas med samma anordningar och i samma utrymmen (när fodret innehåller animaliskt material).

Tas i bruk 6.4.2020

Uppsåttligt: Foder för olika djurarter tillverkas, förvaras eller transporteras medvetet på samma platser och i samma anordningar och fodret innehåller animaliskt material.

Krav 7.1 Bok förs över foder som skaffats till gården, överlåtits från gården, producerats och använts på gården (djurgrupp och datum då användning av foder med karenstid avslutades) samt över provresultat som är viktiga med tanke på fodersäkerheten

Ordning: Gården har uppfyllt skyldigheten att föra bok över uppgifter om foder som köpts till/tagits emot utan vederlag, sålts/överlåtits från gården, gården själv producerat eller som använts på gården (djurgrupp och datum då användningen av foder med karenstid avslutades). Analysresultaten för foderprov som är viktiga med tanke på fodersäkerheten har sparats. Bokföringen har smärre brister, men de går att rätta till under gårdsbesöket. Om bokföringen finns t.ex. hos en bokföringsbyrå, men inte går att studera vid kontrolltidpunkten, kan jordbrukaren skicka uppgifterna till påseende t.ex. inom en vecka.

Försummelse: Skyldigheten att föra bok över foder som levererats till/från gården eller som producerats eller som använts (djurgrupp och datum då användning av foder med karenstid avslutades) på gården har inte uppfyllts. Analysresultaten för foderprov som är viktiga med tanke på fodersäkerheten har inte sparats.

Tidig varning: Bristerna i bokföringen är lindriga och gården kan korrigera bristerna i bokföringen av foder som skaffats till gården, överlåtits från gården, producerats eller använts på gården inom två veckor. Foderprov har analyserats och det inte upptäckts några avvikelser i proven, men provresultaten inte har sparats. Uppmana jordbrukaren att i fortsättningen spara provresultaten. Bristerna har inte orsakat någon omedelbar fara för djurs eller människors hälsa.

1 % : Obetydliga brister i bokföringen som gården inte kan korrigera inom den två veckor långa tidsfristen.

3 % : Det finns ingen bokföring av foder.

5 % : Bokföringen saknas och går inte att upprätta, eftersom det inte finns någon information om det foder som skaffats till gården, överlåtits från gården, producerats och använts på gården. Bokföringen saknas för flera år.

Uppsåttligt: När jordbrukaren medvetet har låtit bli att föra bok.

Krav 7.2 Fodret har skaffats från registrerade eller godkända foderföretagare

Ordning: Gården har säkerställt att fodret har skaffats av en registrerad eller godkänd foderföretagare, eller ingen bekräftelse har gjorts, men den kan göras under gårdsbesöket antingen på Livsmedelsverkets webbplats eller genom att ringa Livsmedelsverket. Foder har skaffats från en närliggande, oregistrerad gård som producerar små mängder foder på mindre än 3 hektar årligen och levererar fodret direkt till gården. Gården har hos en oregistrerad aktör gjort en engångsanskäffning av före detta livsmedel som är av god kvalitet och lämpliga som djurfoder.

Försummelse: Gården har skaffat foder av en foderföretagare som inte är registrerad eller som inte är godkänd.

Tas i bruk 6.4.2020

Tidig varning: Gården kan byta foderleverantör till en registrerad eller godkänd foderföretagare eller foderleverantören registrerar sig som foderföretagare hos Livsmedelsverket inom två veckor. Det faktum att foderleverantören inte är registrerad har inte orsakat någon fara för djurs eller människors hälsa.

1 % : Under gårdsbesöket konstateras att foderleverantören inte är registrerad eller godkänd. Djurs eller människors hälsa kan ha äventyrats.

3 % : Under gårdsbesöket konstateras att bara en del av de foderföretagare som fodret har skaffats av är registrerade eller godkända.

5 % : Under gårdsbesöket konstateras att ingen av de många foderföretagare som fodret har skaffats av är registrerad eller godkänd.

Uppsåttligt: När jordbrukaren medvetet och med avsikt har låtit bli att kontrollera om fodret har skaffats från en registrerad eller godkänd foderföretagare.

Krav 7.3 Bok har förts över användningen av växtskyddsmedel vid odling av växter till foder

I ordning: Skyldigheten att föra bok över användningen av växtskyddsmedel har uppfyllts. Bokföringen har smärre brister, men de går att rätta till under gårdsbesöket.

Försummelse: Gården har inte uppfyllt skyldigheten att föra bok över användningen av växtskyddsmedel.

Tidig varning: Bokföringen har smärre brister och gården kan uppfylla bokföringsskyldigheten inom två veckor.

1 % : Det finns obetydliga försummelser i bokföringen som gården inte kan korrigera inom den två veckor långa tidsfristen.

3 % : Det finns inga anteckningar om användningen av växtskyddsmedel i bokföringen.

5 % : Bokföringen saknas och kan inte upprättas, eftersom gården inte har någon information om de växtskyddsmedel den använt (vilket växtskyddsmedel och hur mycket, vart och när). Bokföringen saknas för flera år.

Uppsåttligt: När jordbrukaren medvetet har låtit bli att föra bok.

Krav 7.4 Bok har förts över användningen av biocider som tryggar fodersäkerheten

I ordning: Skyldigheten att bokföra användningen av biocider har fullgjorts. Bokföringen har lindriga brister, men gården kan korrigera dem under gårdsbesöket.

Försummelse: Gården har inte fullgjort skyldigheten att bokföra användningen av biocider.

Tidig varning: Bokföringen har lindriga brister och gården kan korrigera bristerna bokföringen inom två veckor.

1 %: Bokföringen uppvisar lindriga brister som inte går att avhjälpa inom den två veckor långa tidsfristen.

3 %: Det finns ingen bokföring över användningen av biocider.

5 %: Det finns ingen bokföring och den kan inte upprättas, eftersom gården inte vet vilka biocider som har använts. Bokföringen saknas för flera år.

Uppsåttligt: När jordbrukaren medvetet har låtit bli att föra bok.

Tas i bruk 6.4.2020

Krav 7.5 Avfall, farliga ämnen, kemikalier, utsäde och foderläkemedel har lagrats och hanterats vederbörligen åtskilt från foder och djurhållningsplatser

Ordning: Avfall, farliga ämnen, växtskyddsmedel, biocider, utsäde, gödselmedel och läkemedelsfoder har lagrats och hanterats korrekt på gården, åtskilt från djurfoder och djurhållningsplatser, eller dessa ämnen kan i samband med kontrollen omedelbart separeras från fodren och djurhållningsplatserna. I samband med kontrollen observeras inte någon risk för att dessa ämnen kunde blandas samman med foder vid lagring och hantering. Djuren har under inga omständigheter (förflyttningar, djur som kommit lösa) möjlighet att äta av dessa ämnen eller komma i kontakt med dem.

Försummelse: Avfall, farliga ämnen, kemikalier, biocider, utsäde, gödselmedel och äkemedelsfoder har inte lagrats och hanterats vederbörligen åtskilt från foder och djurhållningsplatser

Tidig varning: Gården kan korrigera bristerna i lagring och hantering av avfall, farliga ämnen, växtskyddsmedel, biocider, utsäde, gödselmedel och läkemedelsfoder inom avtalad tidtabell. T. ex. genom att avlägsna onödigt avfall från betesmarken eller i utrymmena för hantering eller lagring av foder. Bristerna har inte orsakat någon omedelbar fara för djurs eller människors hälsa. Tidsfristen kan vara t. ex. två veckor.

1 %: En lindrig brist i lagring och hantering som har riskerat djurs eller människors hälsa.

3 % : Gården kan rätta till de observerade bristerna, men genomförandet kräver mer omfattande åtgärder, t.ex. byggande. Farliga ämnen eller farligt avfall har lagrats eller hanterats i utrymmen för hantering och förvaring av foder. Djurs eller människors hälsa har äventyrats.

5 % : Korrigeringen av de brister som framkommit i samband med lagring och hantering kräver omfattande åtgärder och risken är stor att ämnena i fråga kommer i kontakt med djurfoder eller att djuren äter ämnena i fråga. Farliga ämnen eller farligt avfall har lagrats eller hanterats vårdslöst i utrymmen för hantering och förvaring av foder.

Uppsåttigt: Avfall, farliga ämnen, växtskyddsmedel, biocider, utsäde, gödselmedel och läkemedelsfoder har medvetet lagrats och hanterats så att de kan blandas samman med foder eller föras in till djurhållningsplatserna. Djuren har avsiktligt getts möjlighet att äta av dessa ämnen eller komma i kontakt med dem, t.ex. i samband med att djuren förflyttas eller kommer lösa.

Anmälan om djur på en växtodlingsgård: te-kasvintuotantotilat@ruokavirasto.fi

Ytterligare information: rehukyselyt@ruokavirasto.fi eller Puimuri (Pikantti-extranätet/jordbruksstöd)